

**Міністерство надзвичайних ситуацій України
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

**ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали
I Міжнародної
науково-практичної конференції**

Львів, 29 – 30 листопада 2012 р.

**Міністерство надзвичайних ситуацій України
Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

МАТЕРІАЛИ

**I Міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ОСНОВА
СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА»**

Львів, 29 – 30 листопада 2012 р.

Львів – 2012

ББК 20.1

УДК 502

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції “Екологічна безпека як основа сталого розвитку суспільства” – Львів : ЛДУ БЖД, 2012. – 385 с.

У збірнику матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції “Екологічна безпека як основа сталого розвитку суспільства”, що відбулась 29-30 листопада 2012 р., висвітлено актуальні питання екологічних імперативів сталого розвитку, екологічної та техногенної безпеки природних територій та промислових об’єктів, розроблення та впровадження природоохоронних технологій, управління в екологічній діяльності, екологічного менеджменту і аудиту.

Для співробітників наукових, навчальних, виробничих організацій, а також аспірантів, курсантів, студентів та слухачів екологічних спеціальностей.

Рекомендовано до видавництва Зченою радою Інституту цивільного захисту ЛДУ БЖД від 14.11.2012 р., протокол № 3.

Редакційна колегія:

Рак Т.Є. (головний редактор), Мзвчан І.О., Карабин В.В.,
Петрова М.А.

Адреса редакційної колегії:

79007, Україна, м. Львів, вул. Клепарівська, 35. Львівський державний університет безпеки життєдіяльності.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, даних відповідної галузевої термінології, власних імен та інших відомостей.

Матеріали надруковано в авторській редакції.

*В.М. Фірман, І.О. Трунова, *І.П. Пістун
м. Суми, *м. Львів, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ПРОМИСЛОВИХ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Головним завданням екологічної та техногенної безпеки є зниження ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру, розвиток яких відбувається внаслідок промислових аварій й аварійних передумов на хімічно-, радіаційно-, вибухо- і пожежонебезпечних виробництвах гідроспоруд та інших об'єктів.

Промислові аварії набувають статусу надзвичайних ситуацій (НС), якщо вони підпадають під критерії, визначені за їхніми рівнями у порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.

Відсутність передумов або недопущення переходу аварії на рівень надзвичайної ситуації означає, що на підприємстві використовують основну вимогу техногенної безпеки - запобігання промисловим аваріям.

За своїм змістом забезпечення промислової безпеки - це процес ухвалення рішень і здійснення заходів, спрямованих на забезпечення мінімального можливого ризику при експлуатації виробничих об'єктів, що реалізує систематичний підхід в рішенні завдань попередження або зменшення небезпеки промислових аварій для життя людини, захворювань або травм, збитку майну і довкіллю.

Для запобігання та організації дій у надзвичайних ситуаціях на потенційно-небезпечних об'єктах та об'єктах підвищеної небезпеки потрібні наступні дії:

- класифікація об'єктів, на яких можливі надзвичайні ситуації техногенного характеру: стратегічні об'єкти; категоризовані об'єкти з цивільного захисту; потенційно-небезпечні об'єкти (ПНО); хімічно-небезпечні об'єкти; об'єкти підвищеної небезпеки; об'єкти та діяльність за категоріями радіаційної небезпеки; об'єкти і території на рівнях ризику;

- ідентифікація небезпечних промислових об'єктів, що дозволяють на основі виробничих якісних і кількісних критеріїв виявити серед промислових об'єктів, небезпечні;

- проведення паспортизації потенційно-небезпечного об'єкта і створення державного реєстру є важливими складовими забезпечення національної безпеки в умовах мирного часу. Державний реєстр призначений для обліку всіх потенційних джерел НС державного та регіонального масштабу і використовується для збору, накопичення, відновлення, систематизації та збереження формалізованої інформації про ідентифіковані та паспортизовані ПНО, а також оперативної видачі її за запитом користувачів;

- розробка планів локалізації аварій і ліквідації їх наслідків, метою якого є планування дій (взаємодії) персоналу підприємства, спецпідрозділів, населення, центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо локалізації і ліквідації аварій та пом'якшення їх наслідків;

- навчання персоналу безпечному веденню робіт і правилам поведінки при аваріях;

- розробка декларації безпеки об'єкта підвищеної небезпеки та введення експертизи декларації безпеки, яке включає результати всебічного дослідження ступеня небезпеки та оцінки рівня ризику; оцінку готовності до експлуатації об'єкта підвищеної небезпеки відповідно до вимог безпеки промислових об'єктів; перелік прийнятих з метою зниження рівня ризику рішень і здійснених з метою запобігання аваріям заходів; відомості про заходи щодо локалізації і ліквідації можливих наслідків аварій;

- страхування цивільної відповідальності об'єкта підвищеної небезпеки;

- укладення угоди з державними аварійно-рятувальними службами на постійне та обов'язкове обслуговування;

- створення об'єктових аварійно-рятувальних служб, які комплектуються з інженерно-технічних та інших договірних працівників, що одержали необхідні знання та навички в проведенні аварійно-рятувальних робіт і здатні за станом здоров'я виконувати роботи в екстремальних умовах;

- створення об'єктових систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій, які складаються з таких частин: система раннього виявлення загрози надзвичайних ситуацій; система виявлення надзвичайних ситуацій; система оповіщення керівного складу та працюючого персоналу потенційного-небезпечних об'єктів про загрозу чи виникнення надзвичайних ситуацій; система

оповіщення відповідних посадових осіб територіальних органів МНС України та цивільного захисту населення, органів виконавчої влади; пульти централізованого моніторингу; пульти централізованого спостереження; системи оповіщення населення, що проживає або знаходиться в прогнозованих зонах враження небезпечними чинниками потенційно-небезпечних об'єктів.

Обов'язковим елементом управлінням промисловою безпекою має бути внутрішній виробничий контроль (внутрішні перевірки), що забезпечує постійне спостереження (нагляд) за змінними своєчасне прийняття необхідних користувальних дій, і застережливих заходів.

Література

1. І. П. Пістун, І. І. Кельман, В. М. Багнюк, О. М. Сапронов, Т. Ю. Затварська, М. Є. Лішук «Охорона праці (гігієна праці та виробнича санітарія)» Львів 2011;

2. І. П. Пістун, А. П. Березовецький, І. О. Трунова, А. П. Березовецький, Т. Ю. Затварський «Охорона праці (Законодавство. Організація роботи)» Львів 2010;

3. І. П. Пістун, М. Ф. Мандзюк, І. О. Трунова, М. Є. Лішук «Охорона праці (Техніка безпеки)» Львів – Луцьк 2012;

4. І. П. Пістун, А. П. Березовецький, І. О. Трунова, І. І. Кельман, Т. Ю. Затварський «Охорона праці (практикум)» Львів 2011.